

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної
роботи

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні економічні відносини

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань **24 «Сфера обслуговування»**

спеціальність **242 «Туризм»**

освітня програма **«Міжнародний туристичний бізнес»**

вид дисципліни **обов'язкова**

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020/ 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол № 1

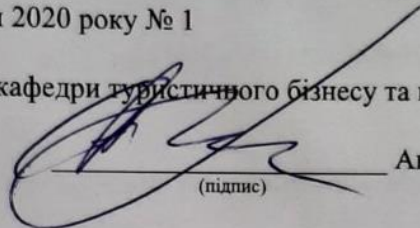
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Ірина Шамара

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

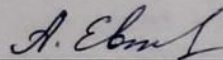
Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес»

Олена ЄВТУШЕНКО

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

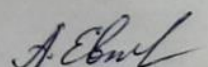
Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми

«Міжнародний туристичний бізнес»

підготовки бакалавра

спеціальності 242 - «Туризм»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної економічної освіти та для практичної діяльності у сфері національного і світового господарства.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних

традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

ФК 17. Знання про природу, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародного туристичного бізнесу

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова
Денна форма навчання
Рік підготовки
1-й
Семестр
2-й
Лекції
32 год. (дистанційно, в онлайн режимі – Zoom)
Практичні, семінарські заняття
32 год.
Лабораторні заняття
-
Самостійна робота
86 год.
Індивідуальні завдання
-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН2 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН11 Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПРН15 Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН16 Діяти у відповідності з принципами соціальної

відповідальності та громадянської свідомості.

ПРН17 Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН18 Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи формування та функціонування сучасної системи міжнародних економічних відносин

Тема 1. Міжнародні економічні відносини у світовому господарстві

Поняття «світове господарство» та «міжнародні економічні відносини». Предмет і завдання курсу МЕВ. МЕВ як економічна категорія: сутність, рівні і форми розвитку, суб'єкти, принципи та особливості. Історичні передумови розвитку системи міжнародних економічних відносин. Середовище МЕВ. Роль МЕВ у вирішенні глобальних економічних проблем світового господарства.

Тема 2. Теорії світогосподарських зв'язків та їх базові концепції

Меркантилізм. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Теорія співвідношення факторів виробництва. Парадокс Леонтьєва та його пояснення. Теорія життєвого циклу товару. Теорія конкурентних переваг.

Тема 3. Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок

МЕВ у розвитку національної економіки та проблеми економічної безпеки. Основні показники, що характеризують роль зовнішньоекономічного фактора в розвитку національної економіки. Умови та тенденції розвитку сучасних МЕВ. Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки для розвитку МЕВ

Розділ 2. Сучасний стан та тенденції розвитку форм розвитку міжнародних економічних відносин

Тема 4. Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ

Суть, види та показники світової торгівлі. Типи зовнішньоторговельної політики держав. Митно-тарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Нетарифні засоби регулювання. Суть і сучасні форми протекціонізму. Економічні наслідки протекціоністської політики. Світова торгівельна організація (СОТ) та її роль у розвитку міжнародної торгівлі. Сучасні тенденції трансформації структури міжнародної торгівлі. Роль міжнародної торгівлі у вирішенні глобальних проблем економічного розвитку країн. Міжнародна електронна торгівля. Проблеми та перспективи розвитку в Україні. Фактори активізації міжнародної торгівлі. Особливості зовнішньої торгівлі України на сучасному етапі. Особливості міжнародної торгівлі послугами.

Тема 5. Міжнародні корпорації як суб'єкт МЕВ

Поняття, види та характерні риси ТНК. Основні особливості функціонування та розвитку ТНК. Особливості взаємодії ТНК та

національних економік. Моделі організації керування ТНК. Система трансферного ціноутворення ТНК. Феномен транснаціоналізації.

Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили

Сутність та сучасні тенденції міжнародної міграції робочої сили. Хвилі міжнародної міграції робочої сили та їх особливості. Види міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції: кінцева, тимчасова, сезонна, маятникова, добровільна, примусова, робочих і спеціалістів. Формування і розвиток світових ринків робочої сили. Головні напрямки міграційних потоків. Наслідки для країн імміграції та еміграції. Особливості державного регулювання міграційних процесів. Роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. Міжнародна організація праці (МОП), її завдання, структура та напрямки діяльності.

Тема 7. Вільні економічні зони (ВЕЗ)

Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон. Місце вільних економічних зон у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма МЕВ. Історія вільних зон: від *porto franko* до науково-технічних зон та регіональних торговельних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Досвід промислово розвинених країн у сфері заснування ВЕЗ (Ірландія, США, Німеччина). Використання країнами, що розвиваються, моделі вільних виробничих зон (Китай, ОАЕ). Розбудова ВЕЗ країнами, які мали централізовано керовану економіку (Угорщина, Польща). Передумови створення, регулювання діяльності та управління ВЕЗ в Україні. Офшорні зони та офшорний бізнес, їх місце та роль у міжнародних економічних відносинах. Види офшорних компаній: компанії холдингового типу; торгово-посередницькі фірми; компанії фінансового профілю. Характерні риси офшорних фірм. Податкові гавані та країни із сприятливим оподаткуванням. FATF та основні напрями її діяльності.

Тема 8. Міжнародний рух капіталу та світова валютна система

Міжнародний рух капіталу: сутність та причини. Сутність міжнародного кредиту, його види та форми. Міжнародна інвестиційна діяльність. Світовий фінансовий ринок та його структура. Проблема заборгованості та можливі шляхи її розв'язання. Поняття світової валютної системи. Елементи валютної системи. Еволюція світової валютної системи. Валютний курс, його види і системи. Валютна політика і її завдання. Міжнародні валютно-кредитні і фінансові організації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Теоретичні основи формування та функціонування сучасної системи міжнародних економічних відносин						
Тема 1. Міжнародні економічні відносини у світовому господарстві	16	4	4			8
Тема 2. Теорії світогосподарських зв'язків та їх базові концепції	16	4	4			8
Тема 3. Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок	16	4	4			8
Підготовка до поточного тестового контролю 1	8					8
Разом за розділом 1	56	12	12			32
Розділ 2. Сучасний стан та тенденції розвитку форм розвитку міжнародних економічних відносин						
Тема 4. Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ	16	4	4			8
Тема 5. Міжнародні корпорації як суб'єкт МЕВ	16	4	4			8
Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	16	4	4			8

Тема 7. Вільні економічні зони (ВЕЗ)	16	4	4			8
Тема 8. Міжнародний рух капіталу та світова валютна система	16	4	4			8
Підготовка до поточного тестового контролю 2	14					14
Разом за розділом 2	94	20	20			54
<i>Усього годин</i>	150	32	32			86

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні економічні відносини у світовому господарстві	4
2	Теорії світогосподарських зв'язків та їх базові концепції	4
3	Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок	4
4	Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ	4
5	Міжнародні корпорації як суб'єкт МЕВ	4
6	Міжнародна міграція робочої сили	4
7	Вільні економічні зони (ВЕЗ)	4
8	Міжнародний рух капіталу та світова валютна система	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p><u>Тема 1. міжнародні економічні відносини у світовому господарстві:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити сутність поняття «світове господарство» - проаналізувати історичні передумови розвитку МЕВ; - виявити основні складові середовища МЕВ; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань 	8
2	<p><u>Тема 2. Теорії світо господарських зв'язків та їх базові концепції:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно опрацювати вказані питання (Теорія життєвого циклу товару; Теорія конкурентних переваг; Теорія подібності країн) - підготувати інформаційні повідомлення та виступи за змістом теорій; - підготувати реальні приклади дії зазначених теорій у світовому господарстві 	8
3	<p><u>Тема 3. Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - систематизувати наявні літературні джерела та виконати їх реферування відповідно до вказаних питань (Основні показники, що характеризують роль зовнішньоекономічного фактора в розвитку національної економіки. Умови та тенденції розвитку сучасних МЕВ) - підготувати інформаційне повідомлення за темою «Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки для розвитку МЕВ» та «Вплив світової кризи на розвиток економічної системи України» 	8

4	<p><u>Тема 4. Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - - самостійно опрацювати тему за вказаним планом; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи; - Розкрити феномен міжнародної електронної торгівлі: Проблеми та перспективи розвитку в Україні; - Вміти аналізувати географічну та товарну структури зовнішньої торгівлі України <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні тенденції трансформації структури міжнародної торгівлі. 2. Роль міжнародної торгівлі у вирішенні глобальних проблем економічного розвитку країн. 3. Міжнародна електронна торгівля. Проблеми та перспективи розвитку в Україні. 4. Світова торгівельна організація (СОТ) та її роль у розвитку міжнародної торгівлі. Україна та СОТ 5. Особливості зовнішньої торгівлі України на сучасному етапі. Особливості міжнародної торгівлі послугами. 	8
5.	<p><u>Тема 5. Міжнародні корпорації як суб'єкти МЕВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати види ТНК; - виявити моделі організації управління ТНК; - розкрити феномен транснаціоналізації; - підготувати презентації на тему «Історія успіху відомої ТНК»; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань 	8
6.	<p><u>Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно опрацювати вказані питання плану; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи - виявити особливості державного регулювання міграційних процесів. - проаналізувати роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. - дослідити Міжнародну організацію праці (МОП), її завдання, структура та напрямки діяльності. <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості державного регулювання міграційних процесів. 2. Роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. 3. Міжнародна організація праці (МОП), її завдання, структура та напрямки діяльності 	8
7.	<p><u>Тема 7. Вільні економічні зони (ВЕЗ)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати промислово розвинених країн у сфері заснування ВЕЗ (Ірландія, США, Німеччина). 	8

	<ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати використання країнами, що розвиваються, моделі вільних виробничих зон (Китай, ОАЕ). - виявити особливості розбудови ВЕЗ країнами, які мали централізовано керовану економіку (Угорщина, Польща); - сучасний стан, проблеми та перспективи функціонування ВЕЗ в Україні; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань 	
8.	<p>Тема 8. Міжнародний рух капіталу та світова валютна система</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно опрацювати вказані питання плану; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи. <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема заборгованості та можливі шляхи її розв'язання. 2. Поняття світової валютної системи. 3. Елементи валютної системи. 4. Еволюція світової валютної системи. 5. Валютний курс, його види і системи. 6. Валютна політика і її завдання. 7. Міжнародні валютно-кредитні і фінансові організації. 	8
15.	Підготовка до поточного тестового контролю 1.	8
16.	Підготовка до поточного тестового контролю 2.	14
	Разом	86

6. Індивідуальні завдання (підсумкова робота)

Планом не передбачено

7. Методи контролю

Згідно з наказом № 0202-1/260 від «07»серпня 2020р. лекції проводяться виключно в онлайн режимі із застосуванням платформ для відеоконференцій: ZOOM, Skype. 25-30% часу лекції обов'язково резервується для запитань, дискусій, обговорення навчального матеріалу.

Практичні заняття можуть проходити в аудиторії (до 20 осіб), чи в дистанційній формі.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Структура залікової роботи:

- творче питання – 20 балів;
- тести – 20 балів (10 тестових завдань x 2,0 бали).

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму виконання екзаменаційної роботи (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти надається можливість скласти залікову роботу в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні економічні відносини».

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота										Ра зо м	Залі к	Су ма
Розділ 1 – Розділ 2												
Те ма 1	Те ма 2	Те ма 3	Те ма 4	Те ма 5	Те ма 6	Т е м а 7	Т е м а 8	Т К 1 *	Т К 2 *			
5	5	5	5	5	5	5	5	1 0	1 0	60	40	100

*ТК 1 – поточний тестовий контроль №1

*ТК 2 – поточний тестовий контроль №2

Вивчення курсу – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – максимально 40 балів; поточний тестовий контроль – максимально 20 балів).

Підсумковий контроль – 40 балів (максимально по 10 балів за відповідь на кожне питання екзаменаційного білету)

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

--	--

Доповнення виступу:

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учеб пособие. - М.: ИВЦ «Маркетинг», 1996.
2. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. – М.: Экономист, 2004. - 366с.
3. Амеліна І В. Міжнародні економічні відносини [текст] : навч. посіб. / Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. - К. : «Центр учбової літератури», 2013. - 256 с.
4. Бахчева Н. В. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник : / Бахчеванова, Наталія Василівна, Макуха, Світлана Миколаївна, Голиков, А.П. . - Х. : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010 . - 403 с
5. Бугас В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В. В. Бугас, О. І. Пальчук, Н. В. Бугас. – К. : КНУТД, 2014. – 104 с.
6. Голиков А.П., Каакова Н.А. Мировое хозяйство: отраслевая структура, география, современные тенденции / Учеб.пособие – Харьков: ХНУ, 2002.- 112 с.
7. Горбач Л.М., Плотников О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 358 с.
8. Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
9. Киреев А. Международная экономика: В 2-х ч. - М.: Международные отношения, 2001.
- 10.Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини. – К.: Знання-Прес, 2003. – 407 с.
- 11.Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації. – Харків: Легас, 2003. – 352 с.
- 12.Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. – К.: Кобза, 2003. – 528 с.
- 13.Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голикова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
- 14.Международные экономические отношения: Учебник для вузов/

- В.Е.Рыбалкин, Ю.А.Щербанин, Л.В.Балдин и др.; Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
- 15.Мировая экономика: Учебник / Под ред проф. А.С. Булатова. - М.: Юристъ, 1999. – 734 с.
- 16.Мировое хозяйство и международные экономические отношения: Учебное пособие /Под ред. А.П.Голикова. – Симферополь: СОНАТ, 2003. – 432 с.
- 17.Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: Навчальний посібник. – К.: “Центр навчальної літератури”, 2004. – 192 с.
- 18.Передерій О. С. Міжнародні економічні відносини: : Навч. посібник для вузів : / Передерій, Олександр Самійлович . - 3-є вид., перероб. і доп.. - К. : Центр навчальної літератури, 2006 . - 274 с.
- 19.Румянцев А.П. та ін. Міжнародна економіка. – К.: Знання-Прес, 2003. – 448 с.
- 20.Світова економіка: Підручник /А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. - К.: Либідь, 2007. – 640 с.
- 21.Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С.Філіпенко, В.С.Будкін, А.С.Гальчинський та ін. – К.: Либідь, 2002. – 470 с.
- 22.Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підручник для вузів : / Філіпенко, Антон Сергійович . - К. : Либідь, 2008 . - 406 с.
- 23.Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини. – К.: КНТЕУ, 2003. – 589 с.

Допоміжна література

1. Болотин Б. Мировая экономика за 100 лет // Мировая экономика и междунар. отношения. - 2001. - N 9. - С.90-114.
2. Бородоевский А. Тенденции социально-экономического развития в разных регионах мира // Мировая экономика и междунар. отношения. - 2007. - N 4. - С.18-28.
3. Зевин Л. Проблемы регулирования глобальных экономических процессов // Мировая экономика и междунар. отношения. - 2002. - N 7. - С.38-45.
4. Знамова О.В. Макроэкономические критерии деления стран на развитые и развивающиеся / О.В.Знамова, П.А.Степанов // Вестн. Омского ун-та. - 2002. - Вып.3. - С.107-110.
5. Иванов Н. Глобализация и проблемы оптимальной стратегии развития // Мировая экономика и междунар. отношения. - 2000. - N 3. - С.12-18.
6. Илларионов А. Основные тенденции развития мировой экономики во второй половине XX века // Вопр. экономики. - 1997. - N 10. - С.117-140.
7. Комишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие. – Херсон: Олди-плюс, 2002. – 560 с.
8. Мировая экономика в XX веке: потрясающие достижения и серьезные проблемы//Мировая экономика и междунар. отношения. - 2001. - N 1. - С.3-15.
9. Мировая экономика и международный бизнес: учебник / Под ред. Полякова В.В., Щенина Р.К. - Изд. 3-е, стер. - М.: КноРус, 2006. - 650с.
10. Мировая экономика: механизмы и факторы роста / Дайнеко А.Е. и др. - М.: Изд-во деловой и учеб. лит., 2004. - 320с.

11. Мировая экономика: прогноз до 2020 года / под ред. Дынкина А.А., Королева И.С., Мачавариани Г.И. - М.: Магистр, 2007. - 429с.
12. Мировое развитие // Год планеты, 2005: Политика, экономика, бизнес, банки, образование. - М.: Экономика, 2005. - С.5-59.
13. Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: Навчальний посібник. – К.: “Центр навчальної літератури”, 2004. – 192 с.
14. Рут Ф.Р., Філіпенко А. Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер.з англ.. – К.: Основа, 1998. – 743 с.
- 15.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернет, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового Банку
2. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
3. www.wto.org - офіційний сайт Світової організації торгівлі
4. www.un.org – офіційний сайт Організації об’єднаних націй (ООН)
5. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – офіційний сайт Представництва Європейської Комісії в Україні.
6. www.ukraine-eu.mfa.gov.ua — сайт співпраці України та ЄС
7. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державного комітету статистики України
8. <http://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України
9. <http://www.nbu.gov.ua/> – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
10. <https://ru.coursera.org/learn/international-business>
11. <https://ru.coursera.org/learn/international-business-2>
12. <https://ru.coursera.org/learn/negocios-internacionales>
13. <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance>
14. <https://www.khanacademy.org/partner-content/crash-course-1/crash-course-world-history/nationalism-imperialism-globalization/v/crash-course-world-history-41>
15. <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance/stock-and-bonds>
16. <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/microeconomics/choices-opp-cost-tutorial/gains-from-trade-tutorial/v/comparative-advantage-specialization-and-gains-from-trade>
17. <https://www.udemy.com/international-trade-and-new-geographic-economy>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Moodle <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3936> проводяться практичні, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

